

כא:

היה נוטל פרק שלישי סוטה

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

י"ב עוואי אומר חייב אדם ארס וכו' ירושלמי דכן עוואי דלא כר"א בן עזריה דלר"ש (מנינה דף ג.) הקהל את העם האנשים והנשים והטקע עליהם נזר לנחמד נשים לשמוע ונראה דפי' דמלוה הנשוע הנשים כדי שיעשו לקיים מצוה ולא משום שיעשו זכות תולה א: מטרונה שאלה את ר' אלעזר מפני מה ב' חטא אחת במעשה העגל והן מתין בה ג' מיתות אמר לה אין אשה חכמה אלא בעלן אמר לו הורקנטו בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה אבדת ממני ג' מאות כור מעשר בכל שנה ג' איל ישרפו ד"ח ולא ימסרו דברי תורה לעמים:

סו"ר וצ"ח אשה בקב ותפילות: פ"ח רואה אשה שיהא צעלה חמר ויהא מצוי אלה בכל שנת לת לה עונתה ולא יצא לה אלא קב חטים בלבד ולא יהא גמל שהולך בדרך רחוקה ואינו נותן לה עונה אלא אחת לשלוש יום ואע"פ שמינה העונה בכל שנת אחד מט' קבין ופירשות ל' יום וקב פירש בשם רב הא' המשרה אשמו ע"י שליט לא יפחות לה מקמיט מיעון מן שנת לשנת כדמוכח בגמרא בפרק אע"פ (מנוגות דף סד.) ועונתה מצוי לה ואילו המורד על אשמו (סע כג.) מוסיפין על כמותה ג' דיגרים שנת ושער בנינו הוא ד' סאין בסלע וסלע קבין איך הוא להו כ"ד קבין בני דירין ויהיה קבין בני דירין והמשרה אשמו על ידי שירותו פירש אשמו מורד בתשמיש אינו נותן לה אלא ב' קבין והו' קב להשעה: ג' לכבוד בנכסים מוטיין. ונתן מי שנת והניח בניו ובנותיו במוט הנכסים מוטיים הבנות וזו והבנות ישאלו על הפתחים: ובקשרו ותכור קורט שיבואו הבנות לכ"ד מה שכתבו מכו. וא"כ הו' שירותו כשיש אשה לבנים ששירתו בנכסים מוטיין: זה המכוער אחרי באותיותיה פיה שא"כ הו' ראשון כמני באותיותיו ולא נתייב זה אלא להראות עצמו כחמיד בעניי הכרות ואין חובו כבודו אלא שלא ידקקו אחרי לזקוק חתובותו:

למדה סיפלות ס"ד. וכי מורה תפלות קרא לה: כאלו. שמתוכה היא מצויה ערמונית ועושה דבריה כזנבע: חמה. מורה: שמעמיד עצמו ערום עליה. שפירש מלל עקיק ועשה עליה עני וחמר כל. וי"ל שמשם עזמו ערום עליה גרסין שמעריס שיתקיים מורמו לקבוק על יד אלמוד מכל חס: מאין סמאל. מן העשירי כאין: רואה אשה כקב וסיפלות. חפילה לזון צמונות מועטין ויהא תפלותה מצוי לה נחשמיט מט' קבין ופירשות לפרוש מן התפלות לפיכך אין טוב שתלמוד מורה: שמטעים דבריו לזין. דמשנקבנו בלג הדיון שערי וזמיוו לדבריו של זה קשין לסקוק והרי ערמונותו ורשע הוא שעובר על לא תשא שמע שוא (שמות כג:) לשלום מאפסיו. וזו. ומעשה לא יטול לקט ויש לו קרובים שעלוט:

תורה אור השלם

1. איך חכמה שבתו ערמה ודעת שבתו מאצא: משלי ח יב
2. הרחוקה מאין חמטא ואי זה מקום ביה: איב כח יב

הגות מורה ר' רנשבורג

א) הו"ב ד"ה בן עזאי אומר חייב אדם ארס ולא משום שיעשו זכות תולה. י"ב ירושלמי דכן עוואי דלא כר"א בן עזריה דמלוה הנשוע הנשים כדי שיעשו לקיים מצוה ולא משום שיעשו זכות תולה א: מטרונה שאלה את ר' אלעזר מפני מה ב' חטא אחת במעשה העגל והן מתין בה ג' מיתות אמר לה אין אשה חכמה אלא בעלן אמר לו הורקנטו בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה אבדת ממני ג' מאות כור מעשר בכל שנה ג' איל ישרפו ד"ח ולא ימסרו דברי תורה לעמים:

מוסף רש"י

בבק ותפילות עמו. לזית עננה תהי. מעשרה קבין להשפיר (מנוגות ס"ג.) יתוטיים שקרמו ומכרו בנכסים מוטיין. שהנתו אימת כן דמתקן (סע קח.) הבנות זיוו והנשים ישאלו על הפתחים. וקדמו קודט שיעולו לכ"ד ומכרו (סע קכ.) מה שכתבו מכו. דאין מוטיין לחון הש"ס והנחת מוסקת משענדיס וכ"ש בנכסים מוטיין. כלאחר כתיבות (טע.) החיים שענדו מוטיין לפרנסה ואין מוטיין למוטות ורש"י ב"ב ע"ה. זה המשיא עצמו למכור בנכסים. התענג על ריב לא לו ומטל מחשבת הנותן שאמר נכסי לך ואחר כך לטעו וברטני לא היה ראשון מוכר לאחריס להפסיד אחריו. ערוס חמל מקום מללח הוא וזה שפטה פשי. היתנות לא מיתה בשעת החתונה כרש"י דלמחר נכסי לך ראשון ומכר מה שעשה אשור. כי אין לאחרי אלא מה ששיר ראשון ויבר לא שיר לו כלום (סע קע.)

י"ב עוואי אומר חייב אדם ארס וכו' ירושלמי דכן עוואי דלא כר"א בן עזריה דלר"ש (מנינה דף ג.) הקהל את העם האנשים והנשים והטקע עליהם נזר לנחמד נשים לשמוע ונראה דפי' דמלוה הנשוע הנשים כדי שיעשו לקיים מצוה ולא משום שיעשו זכות תולה א: מטרונה שאלה את ר' אלעזר מפני מה ב' חטא אחת במעשה העגל והן מתין בה ג' מיתות אמר לה אין אשה חכמה אלא בעלן אמר לו הורקנטו בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה אבדת ממני ג' מאות כור מעשר בכל שנה ג' איל ישרפו ד"ח ולא ימסרו דברי תורה לעמים:

סו"ר וצ"ח אשה בקב ותפילות: פ"ח רואה אשה שיהא צעלה חמר ויהא מצוי אלה בכל שנת לת לה עונתה ולא יצא לה אלא קב חטים בלבד ולא יהא גמל שהולך בדרך רחוקה ואינו נותן לה עונה אלא אחת לשלוש יום ואע"פ שמינה העונה בכל שנת אחד מט' קבין ופירשות ל' יום וקב פירש בשם רב הא' המשרה אשמו ע"י שליט לא יפחות לה מקמיט מיעון מן שנת לשנת כדמוכח בגמרא בפרק אע"פ (מנוגות דף סד.) ועונתה מצוי לה ואילו המורד על אשמו (סע כג.) מוסיפין על כמותה ג' דיגרים שנת ושער בנינו הוא ד' סאין בסלע וסלע קבין איך הוא להו כ"ד קבין בני דירין ויהיה קבין בני דירין והמשרה אשמו על ידי שירותו פירש אשמו מורד בתשמיש אינו נותן לה אלא ב' קבין והו' קב להשעה: ג' לכבוד בנכסים מוטיין. ונתן מי שנת והניח בניו ובנותיו במוט הנכסים מוטיים הבנות וזו והבנות ישאלו על הפתחים: ובקשרו ותכור קורט שיבואו הבנות לכ"ד מה שכתבו מכו. וא"כ הו' שירותו כשיש אשה לבנים ששירתו בנכסים מוטיין: זה המכוער אחרי באותיותיה פיה שא"כ הו' ראשון כמני באותיותיו ולא נתייב זה אלא להראות עצמו כחמיד בעניי הכרות ואין חובו כבודו אלא שלא ידקקו אחרי לזקוק חתובותו:

בביתו וזו נתן ^{במי} ישיש לו מאתים זה לא יטול לקט שכתה ופאה ומעשר עני היה לו מאתים חסר דינר אפילו אלה נותנין לו כאחת הרי זה יטול רבי אסי אמר רבי יוחנן זה המשיא עצמו למכור בנכסים מוטיין דאמר רבי אסי אמר רבי יוחנן ^{היתומים} שקדמו ומכרו בנכסים מוטיין מה שמכרו מכרו אבי אמר ^{היה} המשיא עצמו למכור בנכסים כרבן שמעון בן גמליאל דתניא נכסי לך ואחר כך לפלוני וירד הראשון ומכר ואכל השני מוציא מיד הלקוחות דברי רבי רשב"ג אומר אין לשני אלא מה ששייר ראשון רב יוסף בר חמא אמר רב ששת זה המכרע אחרים באורחותיו רבי זריקא אמר רב הונא זה המיקל לעצמו ומחמיר לאחרים עולא אמר זה שקרא

למדה סיפלות ס"ד. וכי מורה תפלות קרא לה: כאלו. שמתוכה היא מצויה ערמונית ועושה דבריה כזנבע: חמה. מורה: שמעמיד עצמו ערום עליה. שפירש מלל עקיק ועשה עליה עני וחמר כל. וי"ל שמשם עזמו ערום עליה גרסין שמעריס שיתקיים מורמו לקבוק על יד אלמוד מכל חס: מאין סמאל. מן העשירי כאין: רואה אשה כקב וסיפלות. חפילה לזון צמונות מועטין ויהא תפלותה מצוי לה נחשמיט מט' קבין ופירשות לפרוש מן התפלות לפיכך אין טוב שתלמוד מורה: שמטעים דבריו לזין. דמשנקבנו בלג הדיון שערי וזמיוו לדבריו של זה קשין לסקוק והרי ערמונותו ורשע הוא שעובר על לא תשא שמע שוא (שמות כג:) לשלום מאפסיו. וזו. ומעשה לא יטול לקט ויש לו קרובים שעלוט:

תוספות שאנן

מת' רוצה אשה בקב ותפלות מט' קבין ופירשות חולק היה אבן עזאי דאמר חייב אדם למכור בתו תורה. ואמר ר' יהושע חציצה היה בקב צמונות מוטיין ויהא תפילותו מצוי לה שיהא עם בעלה מיט' קבין ופירשות לפרוש מן התפלות לז' אין טוב שיתלמד תורה ותפילות מ' הנהיר הזה החשוב מצונו במורד על אשמו שמשמש הפטח דמזויף לה י' דירין כשכחו והנינו י"ח קבין דרשור בינו י' סאין בסלע וסלע ד' דירין והמאה ששת קבין איך הוא להו כ"ד קבין בני דירין ויהיה קבין בני דירין והמשרה אשמו על ידי שירותו פירש אשמו מורד בתשמיש אינו נותן לה אלא ב' קבין והו' קב להשעה: ג' לכבוד בנכסים מוטיין. ונתן מי שנת והניח בניו ובנותיו במוט הנכסים מוטיים הבנות וזו והבנות ישאלו על הפתחים: ובקשרו ותכור קורט שיבואו הבנות לכ"ד מה שכתבו מכו. וא"כ הו' שירותו כשיש אשה לבנים ששירתו בנכסים מוטיין: זה המכוער אחרי באותיותיה פיה שא"כ הו' ראשון כמני באותיותיו ולא נתייב זה אלא להראות עצמו כחמיד בעניי הכרות ואין חובו כבודו אלא שלא ידקקו אחרי לזקוק חתובותו:

